

KENNISGROEP EUROPEES STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

december 2018

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijkse selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [Artikelen 2 en 3 EVRM: amnestieregeling voor oorlogsmisdrijven](#)
- [Artikel 8 EVRM en strafbaarstelling van hulp bij zelfdoding](#)
- [Kaderbesluit 2002/584/JBZ: gevolgen van niet-vermelding bijkomende vrijheidssanctie](#)
- [Kaderbesluit 2002/584/JBZ: weigering executie-overlevering mogelijk als het strafbare feit in de uitvoerende lidstaat slechts met een geldboete wordt bestraft?](#)
- [Kaderbesluit 2002/584/JBZ: overlevering onder de voorwaarde als bedoeld in artikel 5 lid 2 en oplegging van een levenslange vrijheidsstraf](#)
- [Uitlevering: vordering onmiddellijke invrijheidsstelling in kort geding](#)
- [Uitlevering: ontbreken schorsende werking cassatieberoep geen schending artikel 13 EVRM](#)

Artikelen 2 en 3 EVRM: amnestieregeling voor oorlogsmisdrijven

Hoge Raad 18 december 2018, ECLI:NL:HR:2018:2336

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Amnestieverlening; Artikel 2 en 3 EVRM; Positieve verplichting; Oorlogsmisdrijven

Verdachte is veroordeeld wegens – onder meer – medeplichtigheid aan medeplegen van oorlogsmisdrijven in Liberia. Verdachte stelt dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk is in de vervolging vanwege een Liberiaanse amnestieverlening. Hij betoogt dat de amnestiewet op grond waarvan alle personen amnestie wordt verleend ten aanzien van zowel civiele als strafrechtelijke procedures wegens handelingen en misdaden die zij hebben begaan tijdens de Liberiaanse burgeroorlog, aan een vervolging van de verdachte in Nederland te zake van de tenlastegelegde delicten in de weg staat.

De Hoge Raad neemt allereerst de positieve verplichtingen die, onder meer ingevolge artikel 2 en 3 EVRM, op staten rusten tot bescherming van het recht op leven en tot voorkoming van onmenselijke behandeling. Die verdragsverplichtingen betreffen onder meer het doen van een effectief en onafhankelijk onderzoek en het openstellen van de mogelijkheid van strafrechtelijke vervolging en bestraffing. Het is niet uitgesloten dat in een uitzonderlijk geval, ondanks deze verdragsverplichtingen, het verlenen van amnestie voor (oorlogs)misdrijven toelaatbaar is, bijvoorbeeld indien sprake is (geweest) van een verzoeningsproces en/of een vorm van compensatie voor slachtoffers.¹ Uit het internationale recht vloeit ondanks voort dat niet snel wordt aangenomen dat van een vervolging kan worden afgezien vanwege amnestie.²

¹ EHRM van 27 mei 2014, nr. 4455/10 (Marguš tegen Kroatië), rechtsoverweging 139 in combinatie met 127.

² EHRM van 17 maart 2009, nr. 13113/03 (Ould Dah tegen Frankrijk), rechtsoverweging 124 t/m 140.

Met betrekking tot het geschil in kwestie heeft het Gerechtshof 's-Hertogenbosch vastgesteld dat de enkele, door de verdediging gestelde omstandigheid dat volgens de Liberiaanse amnestieregeling van 7 augustus 2003 aan verdachten in Liberia amnestie is verleend, niet aan strafvervolging in Nederland van de verdachte voor de onderhavige zeer ernstige internationale misdaden in de weg staat. Bij dat oordeel heeft het Hof mede de uit artikel 2 en 3 EVRM voortvloeiende verdragsverplichtingen betrokken. Daarnaast heeft het Hof gekeken naar de omstandigheden waaronder amnestieverlening heeft plaatsgevonden. Op 7 augustus 2003 heeft toenmalige president van Liberia, C. Taylor de Liberiaanse amnestieregeling goedgekeurd. Kort daarna op 11 augustus 2003, is Taylor afgetreden als president en heeft hij Liberia verlaten. Op 18 augustus 2003 is in Liberia een vredesakkoord tot stand gekomen waarbij is voorzien in de instelling van een overgangsregering die aandacht moest schenken aan een algemene amnestieregeling. In het tot stand gekomen vredesakkoord is uitdrukkelijk gekozen voor de oprichting van een Waarheids- en Verzoeningscommissie (TRC) welke niet bevoegd is aanbevelingen te doen strekkende tot amnestie ter zake van oorlogsmisdrijven zoals aan de verdachte is tenlastegelegd. Het Hof heeft hieruit afgeleid dat de overgangsregering hiermee heeft besloten om niet over te gaan tot een 'general amnesty' en dat noch in het vredesakkoord, noch in de TRC-act, de Liberiaanse amnestieregeling wordt genoemd. Het Hof heeft het standpunt van eiser dat naar Liberiaans recht de amnestieregeling van 7 augustus 2003 ook na het vredesakkoord en het instellen van de Waarheids- en Verzoeningscommissie gelding heeft behouden, niet gehonoreerd. Voor zover het middel klaagt over een onjuiste uitleg van Liberiaans recht, verwerpt de Hoge Raad het middel, omdat hij niet kan treden in de uitleg van buitenlands recht. Met betrekking tot de overige overwegingen van het Hof – die zijn gegeven voor het geval dat toch moet worden aangenomen dat de amnestieregeling (een korte periode) formele rechtskracht heeft gehad – oordeelt de Hoge Raad dat gelet op hetgeen het Hof heeft vastgesteld over de omstandigheden waaronder amnestieverlening tot stand is gekomen, bezien in het licht van de positieve verplichtingen die uit artikel 2 en 3 EVRM voortvloeien, het Hof niet is uitgegaan van een onjuiste rechtsopvatting en het verweer op toereikende gronden heeft verworpen.

Artikel 8 EVRM en strafbaarstelling van hulp bij zelfdoding

Parket bij de Hoge Raad 18 december 2018, conclusie Advocaat-Generaal Bleichrodt, ECLI:NL:PHR:2018:1385

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Hulp bij zelfdoding (artikel 294 lid 2 Wetboek van Strafrecht); Artikel 8 EVRM; Margin of appreciation

In de onderhavige zaak gaat het in de kern om de vraag of de verdachte, als naaste van zijn moeder, zich kan beroepen op het recht op eerbiediging van het privéleven zoals bedoeld in artikel 8, eerste lid, EVRM en, zo ja, of zijn bestraffing een ontoelaatbare inbreuk op dit recht inhoudt. Eiser betoogt dat beide vragen bevestigend moeten worden beantwoord en brengt naar voren dat een onverkorte toepassing van artikel 294, tweede lid, Sr, een ontoelaatbare schending zou opleveren van het recht van de verdachte op eerbiediging van het privéleven als neergelegd in artikel 8, eerste lid, EVRM. Daarnaast betoogt eiser dat strafvervolging op basis van artikel 294, tweede lid, Sr niet voldoet aan de beperkingclausule van het tweede lid van artikel 8 EVRM. Het Hof heeft dit verweer verworpen. De in cassatie opgeworpen klachten komen er in de kern op neer dat het Hof het verweer ten onrechte, althans ontoereikend gemotiveerd, heeft verworpen.

Advocaat-Generaal Bleichrodt sluit zich aan bij de terughoudende uitleg die de Commissie Schnabel heeft gegeven aan de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM): de betekenis van die rechtspraak voor de Nederlandse praktijk van euthanasie en hulp bij zelfdoding is gering. Specifiek ten aanzien van mensen die hun leven als voltooid beschouwen, concludeerde de commissie dat er geen positieve verplichting voor de Nederlandse overheid bestaat om in geval van een door de betrokkene ervaren 'voltooid leven' het realiseren van die wens te faciliteren. Het EHRM "leidt noch hindert" een eventuele keuze voor een regeling ten aanzien van 'voltooid leven'. De commissie constateert dat het EHRM geen andere eisen lijkt te stellen dan Nederland thans doet, zoals het waarborgen van de vrijwilligheid. De implicaties van het feit dat hulp bij zelfdoding als belang wordt beschermd door artikel 8 EVRM lijken volgens de commissie voor de Nederlandse euthanasiepraktijk en het huidige wettelijke kader gering. Het EHRM laat het immers aan de verdragsstaten om te bepalen op welke wijze zij het recht om zelf te beslissen over wijze en moment van zelfdoding wensen te faciliteren via het toekennen van aanspraken en positieve verplichtingen. De AG Bleichrodt voegt daaraan toe dat een verbod op bestraffing van hulp bij zelfdoding niet in die rechtspraak te lezen valt, dat artikel 8 EVRM juist voor de overheid een verplichting in het leven roept om het leven te beschermen en dat volgens het EHRM de lidstaten, bij gebrek aan consensus op dit gevoelige terrein, een ruime *margin of appreciation* toekomt. Hij is dan ook van mening dat deze klachten niet kunnen slagen en oordeelt

dat het Hof een toereikende motivering heeft gegeven voor het verwerpen van het verweer. Hij wijst daartoe op de volgende overwegingen van het Gerechtshof 's-Hertogenbosch:

Het Hof heeft allereerst overwogen dat uit de aangehaalde jurisprudentie van het EHRM niet kan worden afgeleid dat de verdachte onder de omstandigheden van het geval een zelfstandig of afgeleid recht heeft op het geven van hulp bij zelfdoding dat hij zou kunnen ontlenen aan artikel 8, eerste lid EVRM. Voorts heeft het Hof overwogen dat voor zover artikel 294, tweede lid, Sr een inbreuk zou vormen op artikel 8 EVRM, deze inbreuk is gerechtvaardigd aangezien hiermee een legitiem en relevant doel wordt nagestreefd, te weten “in ieder geval” het voorkomen van misbruik van hulp bij zelfdoding en de bescherming van wilsonbekwame en kwetsbare personen. Daarmee heeft het Hof tot uitdrukking gebracht dat dat vervolging en bestraffing in de omstandigheden van het geval geen ontoelaatbare inmenging in het recht op privéleven in de zin van artikel 8 EVRM inhouden en dat er geen grond is artikel 294, tweede lid, Sr in het onderhavige geval buiten toepassing te laten. AG Bleichrodt is van mening dat dit oordeel niet gebaseerd is op een onjuiste rechtsopvatting en het oordeel niet onbegrijpelijk en toereikend is gemotiveerd.

Kaderbesluit 2002/584/JBZ: gevolgen van niet-vermelding bijkomende vrijheidssanctie

Hof van Justitie van de Europese Unie 6 December 2018, C-551/18, ECLI:EU:C:2018:991 (IK)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JBZ; Europees aanhoudingsbevel; Artikel 8, lid 1, onder f); Europees aanhoudingsbevel dat geen melding maakt van een aan de gezochte persoon opgelegde bijkomende straf; Overlevering op grond van een dergelijk bevel; Consequenties

De conclusie van Advocaat-Generaal Sharpston is reeds samengevat in de [nieuwsbrief van November 2018](#). De verwijzende rechter wil weten of artikel 8, lid 1, onder f, van kaderbesluit 2002/584/JBZ aldus moet worden uitgelegd dat het niet-vermelden, in het Europees aanhoudingsbevel, van een bijkomende straf waartoe de betrokkene is veroordeeld wegens hetzelfde strafbare feit en bij dezelfde rechterlijke uitspraak als die inzake de tot vrijheidsbeneming strekkende hoofdstraf, zich verzet tegen de uitvoering van deze bijkomende straf.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie concludeert allereerst, omtrent de tenuitvoerlegging van het EAB dat het niet zonder meer kan worden uitgesloten dat de veroordeling tot een bijkomende straf waarvan geen melding is gemaakt in het EAW in bepaalde gevallen een grond voor weigering van de tenuitvoerlegging van EAW zou kunnen vormen. Het Hof bepaalt echter in het onderhavige geding dat het niet vermelden van de bijkomende straf in het EAW geen afbreuk doet aan de mogelijkheid van de uitvoerende rechterlijke autoriteit zich op artikelen 3 tot en met 5 van kaderbesluit 2002/584/JBZ te beroepen. Daarnaast vormt het niet-vermelden van de bijkomende straf in het EAW geen schending van het regelmatigheidsvereiste van artikel 8, lid 1, onder f, van kaderbesluit 2002/584/JBZ. Artikel 8, lid 1, onder f, van kaderbesluit 2002/584/JBZ zorgt ervoor dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit kan vaststellen of het EAB in kwestie binnen de werkingssfeer van kaderbesluit 2002/584/JBZ valt en in het bijzonder na te gaan of het is uitgevaardigd voor de uitvoering van een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel waarvan de duur boven de in artikel 2, lid 1, van kaderbesluit 2002/584/JBZ gestelde grens van vier maanden ligt. In casu ligt de hoofdstraf van drie jaar gevangenisstraf waartoe betrokkene was veroordeeld boven deze grens. In die omstandigheden was de uitvoerende rechterlijke autoriteit gehouden om de persoon op wie het EAB betrekking had, over te leveren, opdat het gepleegde strafbare feit niet onbestraft blijft en de tegen die persoon uitgesproken veroordeling wordt uitgevoerd. Het Hof stelt vast dat onder deze omstandigheden, het feit dat het Europees aanhoudingsbevel geen melding maakte van de bijkomende straf heeft geen invloed op de uitvoering van deze straf in de uitvaardigende lidstaat na overlevering.

Betreffende de consequenties die het ontbreken van de vermelding van de bijkomende straf in het EAB heeft voor de vrijheidsbeneming van de betrokkene ter uitvoering van deze straf concludeert het Hof dat de betrokkene, binnen de rechtsorde van de uitvaardigende lidstaat, de mogelijkheid heeft rechtsmiddelen aan te wenden om rechtmatigheid van zijn bijkomende straf te betwisten. Het blijkt dat betrokkene, hoewel bekend met het bestaan en duur van zijn straf, zich bij de uitvoerende rechterlijke autoriteit niet heeft beroepen op het ontbreken van de vermelding van de bijkomende straf in het Europees aanhoudingsbevel.

Het Hof concludeert dat artikel 8, lid 1, onder f, van kaderbesluit 2002/584/JBZ aldus moet worden uitgelegd dat het niet-vermelden, in een EAB, van de bijkomende straf waartoe betrokkene is veroordeeld wegens *hetzelfde strafbare feit* en bij *dezelfde rechterlijke uitspraak* als die inzake de tot vrijheidsbenemende hoofdstraf, zich er in de omstandigheden als die van de aanhangige zaak niet tegen verzet dat de uitvoering van deze bijkomende straf tot vrijheidsbeneming leidt.

Kaderbesluit 2002/584/JBZ: weigering executie-overlevering mogelijk als het strafbare feit in de uitvoerende lidstaat slechts met een geldboete wordt bestraft?

Hof van Justitie van de Europese Unie 13 december 2018, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016 (Sut)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JBZ; Europees aanhoudingsbevel; Artikel 4, punt 6; Grond tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel; Aan de veroordeling tot een vrijheidsstraf in de uitvaardigende lidstaat ten grondslag liggend strafbaar feit dat in de uitvoerende lidstaat slechts wordt bestraft met een geldboete

De conclusie van Advocaat-Generaal Bot is reeds samengevat in de [nieuwsbrief van september 2018](#). De verwijzende Belgische rechter wil weten of hij de overlevering voor uitvoering van een vrijheidsstraf kan weigeren op grond van artikel 4, punt 6, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ, omdat de opgeëiste persoon banden heeft met België, terwijl het strafbare feit volgens Belgisch recht slechts met een geldboete wordt bestraft. Volgens artikel 8 Kaderbesluit 2008/909/JBZ mag een buitenlandse straf namelijk alleen worden aangepast als de aard daarvan onverenigbaar is met het recht van de uitvoerende lidstaat, en mag, in geval van aanpassing, de straf niet worden gewijzigd in een geldboete.

Het Hof overweegt dat artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ er niet automatisch aan in de weg staat dat België kan weigeren een Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen wanneer het recht van deze lidstaat het strafbare feit enkel met een geldboete bestraft. Vanwege de beoordelingsmarge waarover een lidstaat bij de omzetting van deze bepaling beschikt, kan hij ervoor kiezen de reikwijdte van deze bepaling in te perken, bijvoorbeeld door te bepalen dat in het geval waarin het strafbare feit in de uitvoerende lidstaat slechts met een geldboete wordt bestraft, deze lidstaat zich niet ertoe kan verbinden de vrijheidsstraf zelf ten uitvoer te leggen. De bepalingen van Kaderbesluit 2008/909/JBZ zijn weliswaar van overeenkomstige toepassing wanneer een lidstaat zich op grond van artikel 4, punt 6, Kaderbesluit 2002/584/JBZ ertoe verbindt de buitenlandse vrijheidsstraf zelf ten uitvoer te leggen, maar geen enkele bepaling van Kaderbesluit 2008/909/JBZ kan afbreuk doen aan de strekking of aan de wijze van toepassing van de in artikel 4, punt 6, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ genoemde grond tot facultatieve weigering van de tenuitvoerlegging. De Uniewetgever heeft immers uitdrukkelijk bepaald dat deze bepalingen slechts gelden voor zover verenigbaar met Kaderbesluit 2002/584/JBZ.

Volgens het Hof kan de verwijzende rechter op grond van artikel 4, punt 6, van Kaderbesluit 2002/584/JBZ het aanhoudingsbevel weigeren ten uitvoer te leggen, terwijl het strafbare feit volgens Belgisch recht slechts met een geldboete wordt bestraft, wanneer zij is nagegaan of overeenkomstig het nationale recht deze omstandigheid er niet aan in de weg staat dat de opgelegde vrijheidsstraf daadwerkelijk wordt uitgevoerd in deze lidstaat.

Kaderbesluit 2002/584/JBZ: overlevering onder de voorwaarde als bedoelt in artikel 5 lid 2 en oplegging van een levenslange vrijheidsstraf

Parket bij de Hoge Raad 18 december 2018, conclusie advocaat-generaal Harteveld, ECLI:NL:PHR:2018:1386

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JBZ; Levenslange gevangenisstraf; Termijnbepaling; Interpretatie

Ter terechtzitting in hoger beroep is door de verdediging aangevoerd dat verdachte op verzoek van Nederland door Spanje is overgeleverd en Spanje aan de overlevering de voorwaarde heeft verbonden dat verdachte geen levenslange gevangenisstraf zal worden opgelegd die onvermijdelijk levenslang is. In het arrest heeft het Gerechtshof Amsterdam geoordeeld dat als uitgangspunt heeft te gelden dat de herbeoordeling niet meer dan 25 jaar na oplegging van de straf plaatsvindt en dat na die termijn periodiek de mogelijkheid tot herbeoordeling wordt geboden. De verdediging is van mening dat dit oordeel getuigt van een onjuiste rechtsopvatting. Op grond van artikel 5 kaderbesluit 2002/584/JBZ kan de uitvoerende lidstaat een nadere garantie eisen van de lidstaat die het EAB heeft uitgevaardigd. De verdediging is van mening dat op basis van o.a. artikel 5 lid 2 kaderbesluit 2002/584/JBZ de verdachte de mogelijkheid tot herbeoordeling moet worden geboden na ten hoogste/tenminste 20 jaar, zodat de strafoplegging onvoldoende met redenen is omkleed.

Advocaat-Generaal Harteveld is van mening dat waar het middel klaagt over de schending artikel 5 lid 2 kaderbesluit 2002/584/JBZ het niet kan slagen. Hij herhaalt allereerst dat kaderbesluiten verbindend zijn voor lidstaten ten aanzien van het te bereiken resultaat. Er bestaat echter de vrijheid voor lidstaten om vorm en middelen zelf te bepalen. Daarnaast benoemt hij dat kaderbesluiten geen rechtstreekse werking hebben. Hij oordeelt dat voor zover het middel er over wil klagen dat het Hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan de door

Spanje gevraagde garantie geldt dat de uitleg van die garantie een feitelijke kwestie is, die in cassatie slechts op begrijpelijkheid wordt getoetst. De rechtsklacht over de uitleg van die gevraagde garantie faalt dan ook. In het middel wordt door de verdediging ook verwezen naar artikel 48 Overleveringswet wanneer zij zich beroept op de door Spanje gestelde garantie inhoudende dat niet een straf zal worden opgelegd die 'onvermijdelijk' levenslang is. Waar het middel hier opnieuw als uitgangspunt neemt dat dan ook, wederom ontleend aan artikel 5 lid 2 kaderbesluit 2002/584/JBZ, heeft te gelden dat daarvan slechts sprake kan zijn als op een eerder moment dan na 25 jaar een toetsing van de vrijheidsbeneming van een levenslanggestrafte plaatsvindt, kan een klacht daarover niet slagen omdat het Hof dát kennelijk niet in de door Spanje gestelde voorwaarde heeft gelezen. Deze interpretatie door het Hof is niet onbegrijpelijk, gelet op de formulering van die voorwaarde door Spanje in de Spaanse implementatiewet. In deze implementatiewet komt de eis dat binnen of na afloop van een bepaalde termijn een herziening van de levenslange gevangenisstraf zou moeten plaatsvinden niet terug. Daarnaast strookt deze interpretatie met de Nederlandse interpretatie zoals neergelegd in artikel 45 Overleveringswet. Het middel faalt.

Uitlevering: vordering onmiddellijke invrijheidsstelling in kort geding

Rechtbank Den Haag 5 november 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:13177

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Uitlevering; Artikel 16 lid 1 Uitleveringswet; Onmiddellijke invrijheidsstelling

Eiser vordert de Staat te bevelen hem onmiddellijk in vrijheid te stellen. Deze vordering wordt door de rechtbank Den Haag in kort geding niet-ontvankelijk verklaard, nu voor hem een andere - met voldoende waarborgen omklede - rechtsgang openstaat. In artikel 16 lid 1 Uitleveringswet is vastgelegd dat eiser de rechter-commissaris kan (dient te) benaderen teneinde in vrijheid te worden gesteld. Nu - gelet op het voorgaande - moet worden aangenomen dat eiser het door hem beoogde doel kan bereiken via die - speciaal daarvoor beschreven - weg, is voor ingrijpen door de civiele rechter (in kort geding) geen plaats.

Uitlevering: ontbreken schorsende werking cassatieberoep geen schending artikel 13 EVRM

Rechtbank Den Haag 14 December 2018, ECLI:NL:RBDHA:2018:14395

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Uitlevering; Artikel 13 EVRM; Ontbreken schorsende werking cassatieberoep

In dit geding is de vraag aan de orde of de uitlevering van eiser aan Albanië moet worden verboden totdat op het civiele cassatieberoep is beslist. De voorzieningenrechter oordeelt dat eiser hiermee in essentie de schorsende werking van het cassatieberoep aan de orde stelt. De voorzieningenrechter oordeelt allereerst dat artikel 404 Rv, waarin is bepaald dat het beroep in cassatie schorsende werking heeft, in casu niet van toepassing is. Dit artikel ziet namelijk op schorsing van de tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken hangende het cassatieberoep en niet op de tenuitvoerlegging van een ministerieel besluit tot uitlevering zoals in deze zaak is genomen.

De vraag naar schorsende werking van een rechtsmiddel wordt door het EHRM behandeld in het kader van artikel 13 EVRM in relatie tot een beweerdelijke schending van, in casu artikel 3 EVRM. In het kader van de uitleveringsprocedure brengt artikel 13 EVRM met zich mee dat de Staat aan welke om uitlevering is verzocht, een effectief rechtsmiddel dient te bieden tegen het gevaar dat uitlevering een schending kan opleveren van artikel 3 EVRM. Het EHRM heeft nadere uitleg gegeven aan de term 'effectieve rechtsbescherming' onder artikel 13 EVRM indien een asielaanvrager aanvoert dat uitzetting naar het land herkomst vanwege het gevaar op foltering of onmenselijke behandeling een schending van artikel 3 oplevert.³ Het EHRM is hier van oordeel dat op grond van artikel 13 EVRM verdragsstaten in uitzettingszaken niet verplicht zijn een rechtsmiddel in meerdere instanties (beroep en hoger beroep) in te stellen. Het volstaat indien er een rechtsmiddel in eerste instantie is dat schorsende werking heeft en waarbij een onafhankelijke rechter de klacht over een schending van artikel 3 EVRM in volle omvang inhoudelijk toetst. Indien dat het geval is, wordt artikel 13 EVRM niet geschonden indien het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechter in eerste aanleg geen schorsende werking heeft. Hetgeen het EHRM hier heeft geoordeeld met betrekking tot asielzaken mag geacht worden van overeenkomstige toepassing te zijn op uitleveringszaken waar een beroep wordt gedaan op schending van artikel 2 of 3 EVRM.

Eiser heeft de mogelijkheid gehad om de door hem gestelde dreigende schending van artikel 2 en 3 EVRM in volle omvang te laten toetsen door de voorzieningenrechter. Ook heeft hij die schending nogmaals in hoger

³ EHRM 5 juli 2016, ECLI:CE:ECHR:2016:0705JUD002909409 (A.M./Nederland).

beroep laten toetsen door het Gerechtshof. De Staat heeft eiser in afwachting van de uitkomst van de procedures bij de voorzieningenrechter en het Gerechtshof nog niet uitgeleverd aan Albanië. Uit de rechtspraak van het EHRM volgt dat eiser hiermee een effectieve rechtsingang in de zin van artikel 13 EVRM heeft gehad om de schending van zijn fundamentele rechten te laten beoordelen. Het feit dat het hem openstaande cassatieberoep geen schorsende werking heeft, levert geen schending van artikel 13 EVRM op.

KORTE SIGNALERINGEN

Artikel J.W. Ouwerkerk & P.J. Slot, ‘De Poolse rechtsstaat onder druk: van artikel 7 VEU naar het Europees aanhoudingsbevel en weer terug’, AA 2018/12. [Hyperlink](#)